

ประโยค ป.ธ. ๕  
แปล ไทยเป็นมคธ  
สอบ วันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๖

๑. ความพิสดารว่า พระเถระออกจากนิโรธสมาบัติแล้วโดยผ่านไป ๗ วัน วันหนึ่ง ออกไปด้วยหมายใจว่า จักเที่ยวไปในกรุงราชคฤห์บิณฑบาตตามลำดับตรอก ๆ สมัยนั้น นางฟ้า ประมาณ ๕๐๐ นาง มีเท้า (งาม) เหมือนสีเท่านกพิราบ เป็นข้าเมืองพระยุกลบาทของท้าวสักกเทวราช เกิดความอดสาหะว่า จักถวายอาหารบิณฑบาตแก่พระเถระ จึงตระเตรียมอาหารบิณฑบาต ๕๐๐ ชุด ถูมาขยี้ในระหว่างทาง เผด็จว่า นิมนต์รับอาหารบิณฑบาตนี้ เจ้าข้า ขอได้โปรดทำการสงเคราะห์พวกดิฉันด้วยเถิด ฯ พระเถระ. จงไปเสียเถิดท่านทั้งหลาย อาตมาจักทำการสงเคราะห์ (เฉพาะ) พวกคนยากไร้ ฯ นางฟ้า. ขออย่าได้ทำให้พวกดิฉันเสียหายเลย เจ้าข้า ขอได้โปรดทำการสงเคราะห์พวกดิฉันด้วยเถิด ฯ พระเถระ ทราบแล้วจึงห้ามเสียอีก (ได้) คิดนี้ (เป็นเชิงบอก) กะนางฟ้าทั้งหลาย ผู้ไม่ปรารถนาจะหลีกไป ร้องขอยู่ว่า พวกเจ้า ไม่รู้จักประมาณตัวเอง จงหลีกไปเสีย ฯ นางฟ้าเหล่านั้น ฟังเสียงนี้มือพระเถระแล้ว ไม่อาจจะขัดขืนยืนอยู่ได้ จึงหนีไปยังเทวโลกตามเดิม ถูกท้าวสักกะถามว่า พวกเธอไปไหนกันมา จึงทูลว่า พวกหม่อมฉันพากันไปด้วยหมายใจว่า จักถวายอาหารบิณฑบาตแก่พระมหากัสสปเถระผู้ออกจากสมาบัติแล้วเจ้าข้า ฯ ท้าวสักกะ. อาหารบิณฑบาตนั้น พวกเธอ (ได้) ถวายไหม ฯ นางฟ้า. ท่านไม่ปรารถนาจะรับ ฯ ท้าวสักกะ. ท่านว่าอย่างไร ฯ นางฟ้า. ท่านพูดว่า อาตมา จักทำการสงเคราะห์ (เฉพาะ) พวกคนยากไร้ เจ้าข้า ฯ ท้าวสักกะ. พวกเธอไปกันด้วยท่าทางอย่างไร นางฟ้า. ไปด้วยท่าทางนี้แล เจ้าข้า ฯ

๒. ครานั้น พระเถระคิดว่า ชายคนนี้คือยศักคี (แต่)บิณฑบาตเป็นของสูงศักดิ์เช่นกับเครื่องเสวยของท้าวสักกะ เขานั้นเป็นใครกันหนอแล ฯ ครั้งนั้น พระเถระก็ทราบชายผู้นั้นว่าเป็นท้าวสักกะ จึงพูดว่า พระองค์ทรงขี้อแยงสมบัติของพวกคนยากไร้ (จัดว่า)ทำกรรมหนักนักแล้ว ใครก็ตามที่เป็นคนยากไร้ ถวายทานแก่อาตมาในวันนี้ ฟังได้ตำแหน่งเสนาบดีหรือตำแหน่งเศรษฐี ฯ ท้าวสักกะ. ไม่มีใครยากไร้ไปกว่ากระผมนะ ขอรับ ฯ พระเถระ. พระองค์เสวยสิริราชสมบัติในเทวโลก จะจัดว่าเป็นคนยากไร้ เพราะเหตุไร ฯ ท้าวสักกะ. สิ่งที่ว่านั้น(มีความจริง) ซื่อว่าเป็นอย่างนี้ ขอรับ ก็เมื่อพระพุทธเจ้ายังมีได้ทรงอุบัติ กระผมได้ทำความดีเอาไว้ เมื่อกาลเป็นที่อุบัติขึ้นแห่งพระพุทธเจ้า กำลังดำเนินไปอยู่ เทพบุตรผู้มีศักดิ์เสมอกัน ๓ องค์ คือ จูพรต เทพบุตร มหารตเทพบุตร และอนเนกวันณเทพบุตร ทำความดีเอาไว้ บังเกิดในสถานที่ใกล้กระผม มี(ฤทธิ์)เดชยิ่งกว่ากระผม ด้วยว่ากระผม เมื่อเทพบุตรทั้ง ๓ นั้น พาพวกนางสนมก้านลดลงสู่ระหว่างถนนด้วยคิดว่า จักเล่นนักขัตฤกษ์ ต้องหนีเข้าตำหนัก เพราะว่าเดชจากสรีระของเทพบุตรทั้ง ๓ นั้น ท่วมทับสรีระของกระผม เดชจากสรีระของกระผมบดบังสรีระของเทพบุตรทั้ง ๓ นั้น ไม่ได้ จะมีใครยากไร้ไปกว่ากระผมเล่า ขอรับ ฯ พระเถระ. แม้เมื่อเป็นอย่างนี้ นับแต่ขึ้นไป พระองค์อย่าได้ลงถวายทานแก่อาตมาอย่างนี้อีกเลย ฯ ท้าวสักกะ. เมื่อกระผมลงถวายทานแก่ท่าน (บุญ) กุศลจะมีแก่กระผม หรือไม่มี ฯ พระเถระ. มี พระองค์ ฯ ท้าวสักกะ. เมื่อเป็นอย่างนี้ จินนชื่อว่า การทำกุศลกรรม ก็จัดเป็นหน้าที่ของกระผมขิขอรับ ฯ ท้าวเธอ ครั้นตรัสอย่างนี้แล้ว ทรงไหว้พระเถระ พานางสุชา ทรงทำประทักษิณพระเถระแล้ว เหาะขึ้นห้องฟ้า ทรงเปล่งอุทานว่า

โอ้ ทานที่เป็นทานชั้นเยี่ยม เราได้ตั้งไว้ดีแล้ว ในพระกัศปปะ ฯ

---

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

## เฉลย ประโยค ป.๖. ๕

### แปล ไทยเป็นมคธ

---

๑. เอกสมัยี หิ ทิวเส เถโร สตุตทาหจเจยน นิโรธา วุฏฺฐาย ราชกเห  
 สปทานํ ปิณฺฑาย จริสฺสามิตี นิกฺขมิ ฯ ตสฺมี สมเย สกฺกสฺส เทวธฺนโย  
 ปริจาริกา กกฎฺปาทีนโย ปณฺจสตา อจฺจราย เเธรสฺส ปิณฺฑปาตํ ทสฺสามาติ  
 อุสฺสาหชาตา ปณฺจ ปิณฺฑปาตสฺตานี สขฺเขตฺวา อาทาย อนุตฺรามกฺเค ฐตฺวา  
 ภนฺเต อิมํ ปิณฺฑปาตํ คณฺหถ สงฺกหํ โน กโรธาทิ วทิสฺสุ ฯ กจฺจถ ตุมฺเห อหํ  
 ทุกฺคตानํ สงฺกหํ จริสฺสามิตี ฯ ภนฺเต มา โน นาเสถ, สงฺกหํ โน กโรธาทิ ฯ  
 เถโร ฐตฺวา ปุณฺ ปฏิกฺกขิปิตฺวา อปคฺนตุํ อนิจฺจมาณา ยาจฺนติโย อตฺตโน  
 ปฺมาณํ น ชานาถ อปคจฺจถาติ อจฺจรํ ปหริ ฯ ตา เเธรสฺส อจฺจรสทฺทํ ฐตฺวา  
 สนฺถมฺภิตฺวา จาตุํ อสฺกโกนฺติโย ปฺลายิตฺวา เทวโลเกเมว คนฺตฺวา สกฺกเณ กหํ  
 คตฺตถาติ ปุฏฺฐา สมาปตฺติวุฏฺฐิตสฺส มหาสฺสปตฺเธรสฺส ปิณฺฑปาตํ ทสฺสามาติ  
 คตฺมฺหาเทวาทิ ฯ ทินฺโน ปน โวติ ฯ คณฺหิตุํ น อิจฺจตีติ ฯ ก็ กเถสตีติ ฯ ทุกฺคตानํ  
 สงฺกหํ จริสฺสามิตี อาห เทวาทิ ฯ ตุมฺเห เกนากาเรน คตฺวาติ ฯ อิมินา ว  
 เทวาทิ ฯ

๒. ตทา เถโร จินฺเตสิ อัยฺ ปุริโส อปฺเปสฺสโกปิ ปิณฺฑปาโต มหเสสฺสโก  
 สกฺกสฺส โภชนสทิสฺส โโก นฺุ โข เอโสติ ฯ อถ นํ สกฺโกติ ฐตฺวา อาห ภาริยํ  
 เต กมฺมํ กตํ ทุกฺคตानํ สมฺปตฺตี วิลุมฺปนฺเตน อชฺช มยฺหํ ทานํ ทตฺวา โกจิทฺเว  
 ทุกฺคโต เสนาปตฺติจฺ्ञานํ วา เสฏฺฐิจฺ्ञานํ วา ตเถยยาติ ฯ มยา ทุกฺคตโร  
 นตฺถิ ภนฺเตติ ฯ ก็การณา ตวํ ทุกฺคโต เทวโลเก รชฺชสิริ อานุภวานฺุโตติ ฯ  
 ภนฺเต เอวณฺนามตํ มยา ปนฺ อนุปฺปนฺเนน พุทฺธเต กลฺยาณกมฺมํ กตํ พุทฺธรูปฺปาเท  
 วตฺตมาเน กลฺยาณกมฺมํ กตฺวา จุพรธเทวปฺตฺโต มหารธเทวปฺตฺโต  
 อเนกวณฺณเทวปฺตฺโตติ อิเม ตโย สมานเทวปฺตฺตา มม อาสนฺนญฺ्ञานเ  
 นิพฺพตฺตา มยา เตชวณฺตตรา อหณฺหิ เตสุ เทวปฺตฺเตสุ นกฺขตฺตํ ก็พิสฺสามาติ

ปริจจาริกาโย คเหตฺวา อนฺตรวีถิ โอตินฺณเสฺสุ ปลายิตฺวา เกหํ ปวิสามี เตสํ  
หิ สริริโต เตโช มม สริริ โอตฺถติ มม สริริโต เตโช เตสํ สริริ น โอตฺถติ  
โก มยา ทุกฺกตฺตโร ฆนฺเตติ ฯ เอวํ สนฺเตปี อิตฺ ปญฺจาย มยฺหํ มา เอวํ  
วณฺเจตฺวา ทานํ อทาเสตี ฯ วณฺเจตฺวา ตุมฺหากํ ทาเน ทินฺเน มยฺหํ กุสฺลํ  
อตฺถิ นตฺถิตฺติ ฯ อตฺถิ อาวุโสติ ฯ เอวํ สนฺเต กุสฺลกมฺมกฺรณฺนิ นาม มยฺหํ  
ภาโร ฆนฺเตติ ฯ โส เอวํ วตฺวา เถรํ วณฺทิตฺวา สฺซํ อาทาย เถรํ ปทกฺขิณฺ  
กตฺวา เวหาสํ อพฺกุคนฺตฺวา

อโห ทานํ ปรมทานํ กสฺสเป สฺสปติญฺจิตฺนฺติ

อุทานํ อุทานเนสี ฯ

---